

TARBIYA JARAYONIDA MILLIY QADRIYATLARNING O'RNI

Safiyeva Shohista Shuxrat qizi

Osiyo Xalqaro Universiteti Pedagogika va Psixologiya fakulteti 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: *Komil insonni, barkamol shaxsni tarbiyalashning muhim vositalaridan ta'lim - tarbiya, fan, madaniyat va ma'rifat, adabiyot va san'at, din, sport sohalari hisoblanadi. Milliy an'ana, urf - odamlar - milliy dunyoqarash manbai hamdir. Azaldan har bir avlod o'z ota - onalaridan dunyoqarashni o'zlashtirib, o'z dunyoqarashiga aylantirgan va shu asosda farzandlari dunyoqarashini shakllanitirib, meros tarzida uzatib keldilar.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, tarbiya, milliy, qadriyatlar, din, urf-odat, kelajak, odob-axloq.*

Annotation: *Education, science, culture and enlightenment, literature and art, religion, and sports are among the important means of raising a perfect person. National tradition, tradition - people - is also a source of national outlook. Since time immemorial, each generation has adopted the worldview from their parents and turned it into their own worldview, and on this basis, their children have shaped their worldview and passed it on as a legacy.*

Key words: *education, training, national, values, religion, tradition, future, manners.*

Аннотация: *Образование, наука, культура и просвещение, литература и искусство, религия и спорт являются одними из важных средств воспитания совершенного человека. Национальная традиция, традиция - народа - тоже источник национального мировоззрения. С незапамятных времен каждое поколение перенимало мировоззрение своих родителей и превращало его в свое мировоззрение, и на этой основе их дети формировали свое мировоззрение и передавали его по наследству.*

Ключевые слова: *воспитание, обучение, национальность, ценности, религия, традиция, будущее, нравы.*

Kirish:

O'zbekiston biz uchun nafaqat xududiy ma'noda Vatan, balki o'zbekona urf - odatlar, an'analar vatani hamdir. Shu sababli biz o'z davlatchiligimiz, tilimiz, ma'naviyatimiz, tariximiz, istiqbolimiz, milliy davlatimizning gullab - yashnashidan manfaatdormiz. An'ana, urf - odat qanday paydo bo'ladi? Odamlarni bir - biriga yaqinlashtiruvchi, birlashtiruvchi urf - odatlar progressiv, bunyodkor urf - odatlar. Odamlarni boqimandalikka tortuvchi (masalan, "bizga bo'laveradi" deb qarash), bir - biridan farqini bo'rttirib ko'rsatuvchi, bo'lib tashlovchi ko'pchilikka zarar keltiruvchi urf - odatlarni - yomon urf - odatlar deb aytsa bo'ladi. Ilmiy xulosalarga ko'ra, odamning xotirasida 90% xollarda - o'zi bajargan ish, 50% xollarda - ko'rgani va 10 % xollarda - eshitgani saqlanib qoladi. Demak, yoshlarni biz istayotgan faoliyat turiga jalb qilib, g'oyaviy tarbiyada ko'proq ko'rgazmalilikka, undan ham ko'proq - yoshlarning o'zlari bevosita ishtirok etadigan amaliy mafkuraviy ishlarga jalb qilishimiz kerak.

Asosiy qism:

Milliy istiqlol g'oyasi nafaqat milliy qadriyatlarni o'z ichiga oladi, balki umumbashariy tamoyillarning ham o'z ichiga singdiradi. Ushbu tamoyillarni uyg'unligini ko'rsatish mamlakatimizning jahon hamjamiyatida muhim o'ringa chiqishida ahamiyatlidir. Umuminsoniy yoki umumbashariy qadriyatlar insoniyat, xalqlar, millatlar erishgan oliy boylik bo'lib, chinakam milliy g'oyalar ham ana shu qadriyatlar tamoyiliga asoslanadi. Qadriyatlarning turlari ko'p va har birining ma'nosi juda keng. Har qanday qadriyat inson faoliyatining mahsuli, uning obyektiv olamiga nisbatan bo'lgan munosabatining ifodasi, shu bilan birga inson ma'naviy kamolatining muhim omili ekanligi haqida fikr yuritishdan oldin, uning ilmiy-falsafiy ma'nosi, paydo bo'lish va rivojlanishining ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy ildizlari, shakllanishidagi shart-sharoit, imkoniyat va zaruriyatlar milliy, mintaqaviy, umumbashariy, diniy qadriyatlar singari turlari nimalardan iboratligini aniqlab olishga to'g'ri keladi.

Qadriyatlar deyilganida jamiyat taraqqiyoti jarayonida shakllangan va rivojlangan, faqat o'tmish davrlar uchun muhim ahamiyat kasb etib qolmasdan, hozirgi kundagi va kelajakdagi ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyotga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadigan kishilar ongiga singib ijtimoiy ahamiyat kasb etadigan moddiy, ma'naviy, tabiiy, diniy, axloqiy, falsafiy va boshqa boyliklar majmui tushuniladi. Kishilik jamiyati taraqqiyoti va istiqboli uchun ahamiyatli bo'lgan ijtimoiy, ma'naviy hodisalar qadriyatlar jumlasiga kiradi. Qadriyatlar jamiyat ijtimoiy va ma'naviy taraqqiyotining zaruriy mahsulidir. Qadriyatlar muayyan bir davr sharoit va ehtiyojning mahsuli bo'lish bilan birga uning ko'zgusi hamdir.

Qadriyatlar ijtimoiy taraqqiyot jarayonida namoyon bo'ladi, tabiiy, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, madaniy munosabatlarni o'zida aks ettiradi, o'zgarib, rivojlanib, boyib, takomillashib turadi. Tarixiy taraqqiyot jarayonida bo'ladigan o'zgarishlar va rivojlanishlar qadriyatlarning mazmunida o'z ifodasini topadi.

Jamiyat taraqqiyoti doimiy ravishda o'zgarib rivojlanib, yangilanib turgan sari qadriyatlarning ahamiyati oshib, ularni baholash mezonlari ham oldingidan boshqacha bo'lib turadi.

Barcha zamonlarda ham inson eng oliy qadriyat hisoblanib kelingan. Hamma narsani qila oladigan oliy mavjudot bu Inson oliy hazratlaridir. Tarix ham, tarixiy taraqqiyot ham inson faoliyotidan boshqa narsa emas.

Insonning barcha davrlar va jamiyki ijtimoiy tuzumlarda eng oliy qadriyat deb baholanishi bejiz emas, albatta. Chunki, unda boshqa jonli mavjudotlardan farq qiladigan eng muhim belgilar-ong, aql-idrok, did-farosat, bilim, odob-ahloq, din, tafakkur, hulq, orzu-umid va bahtsaodatga intilish, mas'uliyat tuyg'usi, imon-e'tiqod, maqsad va ehtiros, aqliy kamolot, or-nomus, ishq-muhabbat, g'urur, nafrat va boshqa ma'naviy javohirlar jamuljamdir.

Insonlar hayoti ijtimoiy munosabatlarga asoslangandir. Inson mavjudot sifatida tabiat mahsuli bo'lsa, ammo odam sifatida u faqat jamiyatda, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy munosabatlar ta'sirida shakllanadi va rivojlanadi. Inson inson bilan tirik. Inson borki hayot bor.

Har qanday ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-siyosiy, taraqqiyot, o'zgarish va rivojlanishning asosida inson mehnati, uning yaratuvchilik amaliy faoliyati yotadi. Inson mehnati, aql zakovati, istedodi va ijodiyoti - bularning hammasi uning buyukligi, oliy qadriyat ekanligidan nishonadir. Dunyoda insondan qudratli aql-farosatli, oqilu dono mavjudot yo'q.

Tabiatni obod va koʻrkam, jamiyatni goʻzal va farovon qilishni, aql idrok va tafakkuri bilan odamzotga kerakli boʻlgan jamiki moddiy va maʼnaviy boyliklarni shaharu-qishloqlarni, ilm fan va madaniyat maskanlarini, temir yoʻlu-tosh yoʻllarini, zavodu fabrikalarni bogʻu - boʻstonlarni, texnika va texnologiyalarini, mikroskopu teleskoplarni, ulkan kosmik kemalarni, xullas barcha va har qanday qadriyatlarni yaratgan va yaratib kelayotgan inson zoti oliylarining nomi dunyoda magʻrur jaranglaydi.

Insonning oliy qadriyat ekanligi, uning dastavval, oʻz-oʻziga va jamiyatning insonga boʻlgan axloqiy munosabatiga aks etadi. Qadriyatlar insonlar oʻrtasida oʻzaro munosabatda va shaxsning oʻz xulqini tartibga solishida ijobiy rol oʻynaydi. Oʻz qadr-qimmatini anglash shaxsning oʻz-oʻzini nazorat qilishi boʻlib, uning oʻz-oʻziga nisbatan talabchanligi va shunga asoslanadi.

Oʻz-oʻzini hurmat qilish koʻp jihatdan shaxsning taqdirini belgilovchi gʻoya muhim xislatdir, chunki u insonni kamsitadigan, yerga uradigan, hoʻrlyadigan va shu bilan uning boshqa kishilar koʻz oʻngida oʻz qadr qimmatini yoʻqotishga sabab boʻladigan qiliqlariga yoʻl qoʻymaydigan toʻsiqqa aylanadi. Har bir inson, eng avvalo, oʻz-oʻzini hurmat qilishi, qadr-qimmatini, or-nomusi, shaniga dogʻ tushirmasligi lozim.

Oʻzining qadr-qimmatiga yetish, or-nomusini saqlay olish muhim insoniy fazilatdir. Oʻz izzat - hurmatini bilmasdan turib, maʼnaviy boylikka yetishish, elda qadr-qimmat topishni tasavvur qilish qiyin. Oʻzini hurmat qilmaydigan kishi oʻzgalarni qadrlay olmaydi.

Qadr-qimmat shaxsni hurmatlashni uning huquqini eʼtirof etishni ham oʻz ichiga oladi. Qadr-qimmat shaxsning ijtimoiy va maʼnaviy erkinligining muhim tomoni sifatida yuzaga keladi. Qadriyatlar ijtimoiy hususiyatga ega boʻlib kishilarning amaliy faoliyati jarayonida paydo boʻladi va rivojlanadi. Inson yoʻq joyda biron narsaning qadr - qimmatini haqida soʻzlash bemanilikdir. Qadriyatlar kishilarni turli sohadagi, avvalo ishlab chiqarish mehnat sohasidagi faoliyati uchun foyda keltiradigan narsalar, hodisalar majmui bilan bogʻliq ravishda yuzaga keladi. Barcha ahloqiy normalar, yurish-turish qoidalari singari, jamiki insoniy qadriyatlar ham jamiyat taraqqiyoti talablari asosida yuzaga kelib yangi mazmun, yangi shakl kasb etib, boyib va takomillashib boradi.

Jamiyatimiz har bir insonni eʼzozlab uning turmushini yaxshilash bilimi va madaniy saviyasini oʻstirish qobiliyatini har tomonlama rivojlantirish uchun oʻzida bor boʻlgan hamma imkoniyatlarini ishga soladi. Keyingi yillarda insonning shaxsiy haq- huquqlarini, erkinliklari va qadriyatlarini muhofaza qilish masalasida juda katta ishlar amalga oshiriladi.

Qadriyatlar moddiy va maʼnaviy qadriyatlarga boʻlinadi. Moddiy qadriyatlarga kishilarning moddiy ehtiyojlarini bevosita qondiruvchi narsa (ishlab chiqarish vositalari, mehnat qurollari, mehnat ashʼyolari, moddiy neʼmatlar va boshqa)lar kirsam, maʼnaviy qadriyatlar - siyosiy, huquqiy, badiiy, diniy musiqaviy, ilmiy, estetik, falsafiy, axloqiy va boshqa shu kabi qadriyatlardan iboratdir.

Har qanday milliy tafakkur darajasi, avvalo, nimalarga asoslangani bilan oʻlchanadi. Bu asos qanchalik mukammal boʻlsa, milliy gʻoya ham shunchalar boy boʻladi. Albatta, bunda moddiy va maʼnaviy qadriyatlar uygʻunligi juda muhim rol oʻynaydi. Odamlarning yashashi va rivojlanishi uchun moddiy noz-neʼmatlar qanchalik zarur boʻlsa, maʼnaviy qadriyatlar ham shu qadar muhimdir.

Odob -ahloq, urf-odatlar , marosimlar shaklida namoyon bo'ladigan qadriyatlar ham mavjud bo'lib, ular kishilarning o'zaro munosabatlarida, yurish-turishida, axloq va odobida ko'zga tashlanadi.

Odob-axloq, urf-odatlar sohasidagi qadriyatlar xalqimizning eng qimmatli boyligidir. Qadriyatning ana shu turi insonning ichki ma'naviy ehtiyojiga aylansa, kishilar tomonidan o'zlashtirib olinib hayotga oqilona tatbiq etilsa, katta ijtimoiy kuchga aylanadi.

«Xalqimiz asrlar osha yashab kelgan an'analar, urf-odatlari, tili va ruhi negiziga qurilgan milliy mustaqillik mafkurasi, - deydi Prezident, - umuminsoniy qadriyatlar bilan mahkam uyg'unlashgan holda kelajakka ishonch tuyg'usini odamlar qalbi va ongiga yetkazishi, ularni Vatanga muhabbat, insonparvarlik ruhida tarbiyalashi, halollikni, mardlik va sabr-bardoshlikni, adolat tuyg'usini, bilim va ma'rifatga intilishni tarbiyalash yo'lida xizmat qilmog'i lozim. U davlat fuqarolarining buyuk maqsad yo'lida ma'naviy yaqinlashuviga ko'maklashmog'i kerak». (Islom Karimov)

Yaxshilik, halollik, poklik, hamkorlik, xayrihoxlik, hamdardlik, burchga sodiqlikka asoslangan munosabatlarda namoyon bo'ladigan qadriyatlar mavjudligini ham aytmadan o'tib bo'lmaydi. Inson faqat o'zining tabiiy ehtiyojlarini qondirish bilangina tirik emas. Mehnat qilish, jamiyatda yashash, o'zidan boshqa kishilar bilan ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, ma'naviy aloqa va munosabatda bo'lish jarayonida u inson sifatida shakllanadi, o'sib-unadi, qobiliyat, iqtidor va iste'dodlarini namoyon qiladi. Ana shu ma'noda olganda insonga xos bo'lgan ma'naviy va ahloqiy fazilatlar ajralib insoniy qadriyatlar jumlasiga kiradi. Estetik qadriyatlar ham mavjud bo'lib, ularga birinchi navbatda barcha tabiiy va ijtimoiy go'zalliklar va ulardan zavqlanish kiradi.

Alisher Navoiy, Abdurahmon Jomiy, Abulqosim Firdavsiy, Zahiriddin Muxammad Bobur, Lutfiy, Durbek Sa'diy va boshqa yuzlab va minglab buyuk adiblarimiz tomonidan yaratilgan nazmiy va nasriy asarlar, son-sanoqsiz badiiy adabiyot namunalari estetik qadriyat sifatida hozirgi paytda ham jamiyatimiz ma'naviy taraqqiyotida katta o'rin egallab kelmoqda. Sa'natning, badiiy adabiyotning ham o'tmishda va hozirgi paytda yaratilib, voqelik aks ettirgan barcha turlari odalarning fikr va xislariga ta'sir etib, hayotni chuqurroq o'rganishlariga yordam bermoqda. Insonning murakkab ichki dunyosini, psixologiyasini, ruhiy holatlarini, ma'naviy qiyofasini tasvirlashda san'atning hech qaysi turi badiiy adabiyotga tenglasha olmaydi. Badiiy adabiyot estetik qadriyat sifatida kishilarga hayot, jamiyat to'g'risida ong-bilim beradi, hayot hodisalari va mustaqil O'zbekiston davlati to'g'risidagi tasavvurimizni boyitadi, jamiyatimizga xos bo'lgan murakkabliklar, ziddiyatlar, qiyinchilik va muammolarni ob'ktiv haqiqat tarzida bilib olishimizda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Qadriyat tushunchasi hayotning o'zi kabi keng qamrovli bo'lib, u har bir xalq ming yilar davomida hayotning turli sohalari bo'yicha sayqallab to'plagan tajribalaridir. Axloqiy qadriyatlar, harbiy qadriyatlar, davlatchilik qadriyatlari - bularning hammasi bir butun holda halqning dunyoviy qiyofasini o'ziga xos tarzda belgilaydi. Darhaqiqat, O'zbekistonning kuch - qudrati manbai - xalqimizning umuminsoniy qadriyatlariga sodiqligi, ulug' ajdod-larimizning avlodlarga o'tayotgan ma'naviy merosi-ning kuchliligida, fuqarolarimizning el - yurtga, ona-zaminga bitmas-tuganmas mehrida, milliy g'ururidadir.

O'zbek xalqi uchun asrlar bo'yi diniy qadriyatlar ham muhim rol o'ynab kelgan. Diniy qadriyatlarda, birinchi navbatda islom ta'limotida jamiki odamzodni ezgulikka, haq va

haqqoniyatga to'g'ri yo'lga da'vat etadigan nohaqlikka qarshi kurashishga chorlaydigan shunday bebaho falsafiy g'oyalar, nodir hikmatlar, rivoyatlar, pandu-nasihatlari, eng muhim yo'l-yo'riqlar borki, ularni bilib, chuqur o'zlashtirib olib, qat'iy amal qilgan, ularga suyanib faoliyat ko'rsatgan kishi hayotda hech qachon qoqilmaydi.

Islom dini - bu ota -bobolarimiz dini, u biz uchun iymon, ham axloq, ham diyonat, ham ma'rifat ekanligini unutmaylik. U quruq aqidalar yig'indisi emas. Ana shu ma'rifatni kishilarimiz jon-jon deb qabul qiladilar va yaxshi o'g'itlarga amal qiladilar. Mehr- oqibatlarini nomusli, oriyatli bo'lishga, izzat-ehtirom tushunchalariga rioya etishga harakat qiladilar. Diniy qadriyatlar odamlarni ilm-fanga, ma'naviy va marifatga da'vat etganligi jihatidan ham alohida ahamiyatga ega. Buni islom dini misolida ko'rish mumkin. Islom - ilm demakdir. Uning muqaddas kitobi - «Qur'on» da 78000ga yaqin so'z bo'lsa unda «ilm» so'zi turli hollarda 765 ta marta takrorlanadi. Islom faqat shar'iy ilmlarni emas, balki barcha ilmlarni o'rganishni foydali deb hisoblagan. Qur'on Karimning oyat va suralari, payg'ambarimizning Hadislari ilmga da'vat bilan to'la. Islom ilm talab qilishni ibodat darajasiga ko'targan, hattoki ibodatdan ilmni ustun qo'ygan.

Islom sha'riy hukmida shunday ma'naviy-axloqiy tomonlar, qoidalar borki, ularni biror millat yoki davlat chagarasi bilan cheklab bo'lmaydi. Har qanday musulmon, har bir inson bajarilishi kerak bo'lgan sha'riy qoidalar sifatida o'g'rilik qilmaslik fohishabozlik, poraxo'rlik, ichkilikbozlik, g'yohvandlik kabi qabih ishlar bilan shug'ullanmaslik, insofli - diyonatli bo'lishi, ota-onaning xizmatlarini qilib, ularni rozi qilish va boshqalarni eslatib o'tish mumkindir.

Din va diniy qadriyatlarning xalqparvarlik, millatsevarlik va insonparvarlik sohasidagi tarbiyaviy ahamiyati nafaqat o'tmish davrlar uchun, balki hozirgi payt va kelajak uchun ham benihoyadir.

Diniy qadriyatlarning mafkuraviy-ma'rifiy, axloqiy ahamiyati tabiatga mehr - muhabbat, tevarak - atrofni, suvni, havoni, tuproqni, hayvonotni nabotatni asrab - avaylash haqidagi islom ta'limoti g'oyalarida to'la ifoda topgandir. Sayyoramizdagi, O'zbekiston saxiy zaminidagi jamiki noz-ne'matlarning qadriga yetish barcha odamlarning insoniy burchidir. Tabiiy boyliklarni, yersuv va daraxtlarni, hayvonot olamini avaylab asrash Qur'ondagi oyat suralariga, Payg'ambarimiz Hadislaridagi g'oyalarga to'la hamohangdir. Shuning uchun ham tabiatni e'zozlash haqidagi har bir falsafiy g'oya o'zining ilmiy va amaliy ahamiyatiga ko'ra umuminsoniy qadriyatlar hisoblanadi.

Ma'lumki, ota-bobolarimiz qadimdan bebaho boylik bo'lmish ilmu-ma'rifat, ta'lim va tarbiyani inson kamoloti hamda millat ravnaqining eng asosiy sharti va garovi deb bilgan. Bugun oila bilan bir qatorda bola tarbiyasi va uning ma'naviy qiyofasiga mas'ullik bevosita ta'lim-tarbiya maskanlari zimmasidadir. Bu yerda ta'lim-tarbiyaviy, ma'naviy-ma'rifiy ishlar qanchalik puxta tashkil etilsa, bola ma'naviyatining tug'ri shakllanishiga shuncha katta ta'sir ko'rsatadi. Bugun ustoz-murabbiylarga qo'yilayotgan talab ham qat'iy: har bir bolaning chuqur bilim olishi bilan birga uning ma'naviy dunyoqarashini kengaytirish, dunyoda sodir bo'layotgan mafkuraviy jarayonlar, turli buzg'unchi g'oyalarning mazmun-mohiyatini yoshlar ongiga singdirish va ularning ongida buzg'unchi g'oyalarga nisbatan mafkuraviy immunitetni shakllantirish dolzarb vazifa. Chunki bugun bir bola tarbiyasiga nisbatan e'tiborsizlik ertaga bir necha yoshlarning buzg'unchi g'oyalar ta'siriga tushib qolishiga olib kelishi mumkin. Shu o'rinda I.A.Karimov aytganidek, bugun yoshlarimiz qanday qadriyatlar sari intilmoqda, qanday niyat, orzu, o'y-

xayollar bilan yashamoqda, biz bunga aslo loqayd va befarq qaramasligimiz kerak. Ota –ona, ustoz, murabbiy, yetakchi–rahbar sifatida bu jarayonni chetdan turib kuzatib turishga haqqimiz yo‘q. O‘zini haqiqiy pedagog, murabbiy–ustoz deb bilgan har bir ziyoli kishi ta‘lim–tarbiya maskanida faoliyat yuritar ekan, demakki, shu yerda tahsil olayotgan har bir bolaning tarbiyasida, ma‘naviy olamining shakllanishida bevosita masuldir. «Bolaning xarakterini, tabiati va dunyoqarashini belgilaydigan ma‘naviy mezon va qarashlar-yaxshilik va ezgulik, olijanob va mehr-oqibat, or-nomus va andisha kabi muqaddas tushunchalarning poydevori oila sharoitida qaror topishi tabiiydir».

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, o‘zligini anglagan har bir xalq, millat va davlat jamiyatning umumbashariy tamoyillarini e‘tirof etishi, rivojlantirishi shart va bu tamoyillarning milliy asoslari, mohiyatini tushuntirib borish milliy istiqlol g‘oyasining asosiy vazifalaridan biridir.

Xalqimiz orasida o‘zini bolalar tarbiyasiga bag‘ishlagan, o‘nlab ajoyib shogirdlar tarbiyalagan, o‘zining yuksak ma‘naviyati bilan el hurmatiga sazovor bo‘lgan murabbiy–ustozlarimiz qancha. Ular tarbiyalagan shogirdlar mamlakatimiz taraqqiyotiga, xalqimizning ma‘naviy kamolatiga xizmat qilmoqda. Ammo «guruch kurmaksiz bo‘lmagani»dek, o‘zini ziyoliman, deb yurib, turli buzg‘unchiliklar bilan shug‘ullanayotgan insonlar ham oramizda yo‘q emas, albatta. Ustozning yoshlar tarbiyasi, ma‘naviy qiyofasining shakllanishidagi o‘rni alohida. Qachonki, ustozning o‘zi o‘z ishiga fidoyi, jonkuyar va u yuksak ma‘naviyat egasi bo‘lsa, uning tarbiyasini olgan yoshlar ma‘naviyatida turli buzg‘unchiliklarga o‘rin olmaydi. Xalqimiz «Ustoz otangdek ulug‘» deganida shogirdning o‘z ustoziga hurmati bilan birga ustoz o‘zining yuksak insoniy fazilatiga ega bo‘lishini ham nazarda tutgan, desak xato qilmagan bo‘lamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Imom Buxoriy. «Hadis». 4 jildlik. T.: Qomuslar bosh tahririyati. 1993.
2. Alisher Navoiy. Mahbub ul-qulub. – T., 1983
3. Karimov I.A. Yuksak ma‘naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma‘naviyat, 2008.
4. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot – pirovard maqsadimiz. T-8. -T.: O‘zbekiston, 2000